

Til medlemmene i Universitetets utdanningsutvalg

Innkalling til møte i Utdanningsutvalget – Møte 5 2017

Tidspunkt: 29. september 2017, Kl. 09.00–12.00

Møtested: Muséplass 1, kollegierommet

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

II Protokoll fra møte 6. september er under arbeid

III Diverse tilbakemeldinger fra utvalgsleder

Vedtakssaker:

Sak 51/17 [Endringer i grads- og studieforskriften](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 52/17 [Retningslinjer for tilgjengeliggjering av masteroppgåver](#)
Saksnotat fra Universitetsbiblioteket

Sak 53/17 [Handlingsplan for etter- og videreutdanning- oppnevning av arbeidsgruppe](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 54/17 [Nytt system for kvalitetsarbeid- oppnevning av arbeidsgruppe](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 43/17 [Oppfølging etter internrevisjon](#)
[Opptak til PPU](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 55/17 [Forsinket sensur](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 56/17 [Styringsdokument for studentrekruttering](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssak:

Sak 57/17 [Internasjonalisering ved UiB](#)
Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling på basis av innspill fra Studentparlamentet

Orienteringssaker:

Sak 58/17 [Utdanningsutvalgets og Læringsmiljøutvalgets oppgaver - grenseoppgang og samarbeid](#)

Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 59/17 [Melding om opptaket](#)

Saksnotat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 60/17 **Eventuelt**

Kommende saker:

- Varierte vurderings- og undervisningsformer
- Studieportefølje og opptakssrammer
- Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget

Årshjulsaker i Utdanningsutvalget:

Mars: Utlysning insentivmidler, Ugleprisen

April: Utdanningsmeldingen

Mai: Melding om internasjonalisering

Mai: Orientering om planer for opptaket

Mai: Nasjonal studiekvalitetskonferanse

September: Opptak og studentrekrutteringsmelding

Oktober: Melding om opptaket

Oktober: Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget

November: Studieportefølje og opptakssrammer

Desember: Internt studiekvalitetsseminar

Sak 51/17 Endringer i grads- og studieforskriften

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtaks sak

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 29. september 2017

Ephorte:2015/12338

Bakgrunn

Det har i 2016 og 2017 blitt vedtatt flere endringer i UiBs grads- og studieforskrift. Her foreslås ytterligere to endringer. Begge er nokså tekniske endringer, som får liten praktisk betydning:

- Forskriftsfesting av at et fullt studieår (60 sp) tilsvarer 1600 arbeidstimer. Dette står nå i noen av våre sørviserklæringer. Dette kan tas inn i § 3.1 (4), der det allerede er regelfestet at 60 sp er et fulltids studieår.
- Retting av en feil i reglene om tillatte ordbøker på skoleeksamen. §6.5.2 (2) tillater «ikke-leksikalske» ordbøker på skriftlig skoleeksamen. Det som er tilsiktet, er «ikke-ensyklopediske» ordbøker.

Vurdering

Studieadministrativ avdeling antar at høring ikke er nødvendig. Endringen som gjelder antall arbeidstimer formaliserer noe som gjelder allerede. Endringen om ordbøker er ren feilretting, og får ingen konsekvenser for praksis.

Forslag til

vedtak:

Utdanningsutvalget rår til at universitetsstyret gjør slike endringer i «Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen»:

1. § 3.1 (4), andre setning, skal lyde: «60 studiepoeng tilsvarer ett års fulltidsstudier; 1600 arbeidstimer.»
2. I § 6.5.2 (2), første setning, endres ordet «ikke-leksikalske» til «ikke-ensyklopediske», slik at det som tillates, er «ikke-ensyklopediske ordbøker».
3. Endringene i punkt 1-2 ovenfor trer i kraft s

Ephorte:2017/12015

**Sak 52/17 Retningslinjer for tilgjengeleggjering av
masteroppgåver**

Notat frå Universitetsbiblioteket

Vedtaks sak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Universitetsbiblioteket

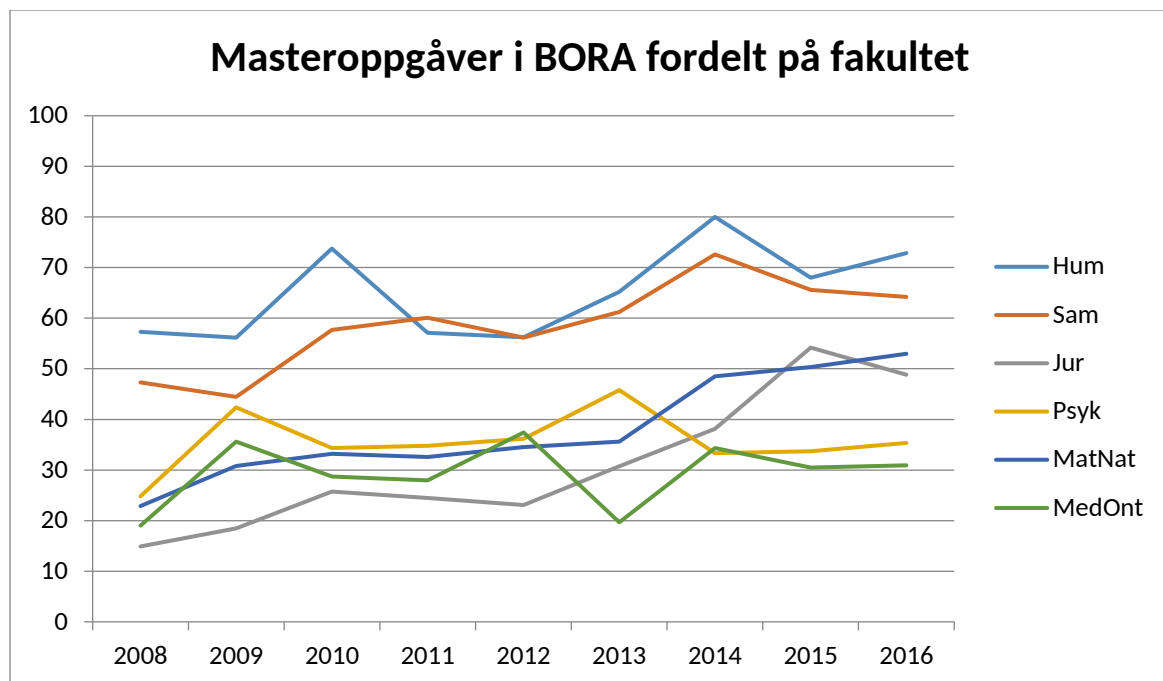
Møte: 29. september 2017

ephorte:2017/12015

Bakgrunn

Sidan 2008 har masteroppgåver ved UiB vorte avleverte digitalt i Mi side, med moglegheit for tilgjengeleggjering i BORA. Frå 2008 og fram til 31.01.17 kunne studentane ved innlevering velje mellom å tilgjengeleggjere og ikkje tilgjengeleggjere oppgåva si i BORA (det var ikkje mogleg å velje utsett tilgjengeleggjering).

Totalt for UiB har andelen avlagte masteroppgåver tilgjengeleg i BORA auka frå 32 % i 2008 til 52 % i 2016. Det er likevel store skilnadar mellom dei ulike fakulteta og også på instituttnivå innanfor same fakultet. Figur 1 viser utviklinga i tilgjengelege masteroppgåver i BORA fordelt på fakultet.

Figur 1: Prosent av avlagte masteroppgåver (tal frå DBH) som er tilgjengelege i BORA, fordelt på fakultet.

Dagens retningslinjer

Frå 01.02.17 (vårsemesteret 2017) vert masteroppgåver ved UiB levert inn via Studentweb. Studenten får då spørsmål om ho ynskjer å tilgjengeleggjere oppgåva i BORA med desse alternativna (med det fyrste valet som standardval):

- Eg ønsker å gjere oppgåva ope tilgjengeleg i BORA.
- Eg ønsker å gjere oppgåva ope tilgjengeleg i BORA etter at den oppgjevne perioden har gått ut. [her kan studenten velje tilgjengeleggjering etter 1-5 år]
- Eg ønsker ikkje å gjere oppgåva ope tilgjengeleg i BORA.
- Oppgåva inneheld opplysningar som er omfatta av teieplikt og kan ikkje gjerast ope tilgjengeleg i BORA.

Valet om utsett tilgjengeleggjing i x antal år er altså relativt nytt, og det vert difor interessant å sjå om det etterkvart gjev seg utslag i auka andel tilgjengeleggjorte oppgåver. Truleg har ein mista mange oppgåver fordi studentar som i utgangspunktet er positive til å tilgjengeleggjere i BORA sa nei ved innlevering på grunn av potensiell publisering og aldri tek kontakt igjen.

Uavhengig av innleveringsstad (Mi side eller Studentweb) har det alltid vore mogleg for studenten å ta kontakt for å gjere oppgåva tilgjengeleg i ettertid dersom ho sa nei ved innlevering, og studenten har også alltid kunna trekt tilbake oppgåva si frå BORA.

Juridisk bakgrunn for dagens retningslinjer

Ved UiB er gjeldande prinsipp at studentar har opphavsretten til eige arbeid. I "Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen"¹ (fastsett av Universitetsstyret i 2010) står det: "Studenter eier selv de resultatene de frembringer som del av studier eller studieopphold ved universitetet dersom ikke annet er avtalt."

Reglementet er basert på "Rettighetspolitikk ved Universitetet i Bergen", ei innstilling frå ei arbeidsgruppe oppnemnt av rektor, vedteke av Universitetsstyret i 2009. Der har arbeidsgruppa gått nærmare inn på problemstillinga med å overta rettigheter frå studentane: "Det er eksempler på at en ved opptak på bachelor-, master- eller doktorgradstudier krever at studenten eller kandidaten fraskriver seg rettighetene til resultatet av arbeidet frambrakt under studiet. Dette gjøres til dels gjennom generelle studiereglement, noe som innebære [sic] at en slik rettighetsfraskrivelse setter som vilkår for opptak på vedkommende studium eller doktorgradsprogram. Dette vil i så fall være et ulovlig inngrep i retten til utdanning. Også i situasjoner der overdragelse av rettigheter skjer ved en individuell avtale, vil slik rettighetsfraskrivelse bare kunne aksepteres i helt spesielle situasjoner."² (s. 10). Arbeidsgruppa viser i dette arbeidet til Immaterialrettsutvalget nedsett av Universitets- og høgskolerådet, som leverte innstillinga "Opphavsrettslige problemstillinger ved universitetene og høyskolene" i 2003.³

Skilnadar mellom institutt

Skilnadane mellom fakultet og institutt på kor mange oppgåver som vert tilgjengeleggjort i BORA har både med kultur, fagtradisjonar, emneoppbygging og publiseringstradisjonar å gjere. Døme på faktorar som påverkar andelen tilgjengeleggjorte oppgåver:

- **Publisering:** Ein del studentar ynskjer å publisere artiklar basert på masteroppgåva si. For å vere sikker på at tilgjengeleggjing ikkje skapar trøbbel for ei potensiell framtidig publisering vel dei difor å ikkje gjere oppgåva tilgjengeleg i BORA. Dette er t.d. vanleg for fleire emne ved Det psykologiske fakultet.
- **Oppgåva sitt omfang:** Innanfor nokre studieretningar, t.d. rettsvitenskap og odontologi, er det vanleg med masteroppgåver på færre studiepoeng enn norma innanfor andre

¹ <https://regler.app.uib.no/regler/Del-2-Forskning-utdanning-og-formidling/2.1-Forskning/2.1.5-Formidling-og-forvaltning-av-forskningsresultater/Reglement-om-haandtering-av-ansattes-rettigheter-til-forsknings-og-arbeidsresultater-ved-Universitetet-i-Bergen>

² <http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/w2/-2/-262762-1-.pdf>

³ http://www.uhr.no/om_uhr/sentrale_dokumenter/utvalgsrapporter/immaterialrettsutvalget (kap. 13)

studieretningar (30 studiepoeng mot 45/60 studiepoeng). Det kan difor vere nokre studentar som ikkje ynskjer å gjere oppgåva si tilgjengeleg sidestilt med meir omfattande oppgåver, sidan informasjon om studiepoengsomsfang ikkje er tilgjengeleg i BORA.

- **Del av større forskingsprosjekt:** I nokre fagmiljø vert masteroppgåver skrivne innanfor større forskingsprosjekt, der det også er viktig for heile forskingsgruppa at ikkje resultatane som kjem fram i masteroppgåver vert tilgjengeleggjort opent før resultatane frå heile prosjektet er publisert. Dette er t.d. vanleg for fleire emne ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

Avklaringar

Dersom retningslinjene for tilgjengeleggjering av masteroppgåver skal endrast vil det måtte gjerast både juridiske og tekniske avklaringar.

Juridiske avklaringar

I ei juridisk avklaring må ein sjå på kva endringar som må til i UiB sitt gjeldande rettighetsreglementet dersom ein skal gjere det obligatorisk for studentane å tilgjengeleggjere oppgåva si i BORA, og kven som må vedta dei eventuelle endringane. Det må avklarast om studentane skal kunne velje utset tilgjengeleggjering i x antal år, og/eller kunne søke om fritak frå tilgjengeleggjering i BORA. Skal dei kunne søke om fritak må det bestemast retningslinjer for innvilging, og kven som skal behandle desse søknadane.

Tekniske avklaringar

Studentweb vert drifta av [CERES](#) (Nasjonalt senter for felles systemer og tjenester for forskning og studier). Innleveringsgrensesnittet i Studentweb er felles for alle institusjonar som nyttar systemet (leietekstar kan endrast). Dersom UiB ynskjer å endre studentane sine val for tilgjengeleggjering må det undersøkast om CERES tilbyr å skreddarsy eigne grensesnitt til individuelle institusjonar og eventuell kostnad for denne tilpassinga.

Forslag til

vedtak

Utdanningsutvalget vedtek at det vert nedsett ei arbeidsgruppe for å avklare juridiske og tekniske sider ved innføring av nye retningslinjer for tilgjengeleggjering av masteroppgåver i BORA. Det er naturleg at Universitetsbiblioteket som systemeigar deltek i arbeidsgruppa, saman med bl.a. representantar med nødvendig juridisk kompetanse.

Universitetsbiblioteket/Irene Eikefjord, 05.09.17

**Sak 53/17 Handlingsplan for etter- og videreutdanning-
oppnevning av arbeidsgruppe**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtaks sak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 29. september 2017

ephorte:2017/12048

Bakgrunn

UiB sin eksisterende handlingsplan for etter- og videreutdanning ved Universitetet i Bergen er for planperioden 2015-2017. En presisering av handlingsplanen i form av en tiltaksplan for 2016-2017 ble vedtatt i Utdanningsutvalget i 2016. (Begge disse dokumentene vedlegges).

Det er behov for utarbeidelse av en ny plan for etter- og videreutdanning ved UiB for 2018 – 2022 forankret i UiB sin strategi Hav, Liv, Samfunn. Det skal nå opprettes en arbeidsgruppe for å utarbeide denne handlingsplanen. Tidsrammen for arbeidsgruppens arbeid er oktober-desember 2017.

Etter- og videreutdanning er en del av samfunnsoppdraget som UiB representerer. Det er derfor en naturlig del av UiB sin virksomhet. Det er samtidig en målsetning for UiB at EVU-tilbudet fremover skal økes i volum, gjøres mer digitalisert og kunne generere høyere inntekter enn i dag. En vurdering av ulike finansieringsmodeller for EVU og digitaliseringsstrategier vil derfor være en naturlig del av arbeidsgruppens ansvar.

EVU ble omorganisert i 2013 – en evaluering av dette har foreløpig ikke funnet sted. Det er derfor naturlig at gruppen gjør noen betraktninger rundt den interne organiseringen ved UiB i prosessen og skisserer mulige organisatoriske modeller for dette arbeidet fremover. En hensiktsmessig organisering av EVU-arbeidet ved UiB med klargjøring av roller og ansvar vil være en forutsetning for en videreutvikling av EVU-virksomheten ved UiB.

Arbeidsform og sammensetning av arbeidsgruppe:

Arbeidsgruppen vil støttes av et sekretariat (UiB Videre), daglig leder Ann Margret Hauknes vil være sekretær for arbeidsgruppen. UiB sitt interne EVU-forum 24.10.2017 vil benyttes som en viktig innspillsarena til arbeidsgruppens planarbeid. En strukturert dialog med fakultetene og økonomiavdelingen er en forutsetning i prosessen. Planarbeidet vil for øvrig støttes av ulike notat utarbeidet av sekretariatet på bestilling fra arbeidsgruppen.

Det foreslås en arbeidsgruppe på 7 personer med slik sammensetning:

- En dekan (leder)
- En utdanningsdekan
- En studiesjef
- En instituttleder
- En administrativ EVU kontakt
- En fagansvarlig for ett EVU-tilbud
- En studentrepresentant

Arbeidsgruppen får følgende mandat:

Utarbeide et utkast til handlingsplan for etter- og videreutdanning for UiB for 2017-2018. Som del av dette skal det utredes modeller for økt digitalisering av EVU, det skal skisseres ulike mulige modeller for organisering og finansiering av EVU ved UiB.

Forslag til sammensetning av arbeidsgruppen vil bli lagt fram i møtet.

Forslag til

vedtak:

Utdanningsutvalget anbefaler at det oppnevnes en arbeidsgruppe som skal utarbeide en ny handlingsplan for etter- og videreutdanning med den organisering og arbeidsform og mandat som foreslått i saksnotatet.

Ephorte:2017/12014

Sak 54/17 **Nytt system for kvalitetsarbeid- oppnevning
av arbeidsgruppe**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtakssak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 29. september 2017

ephorte:2017/12014

I følge universitets- og høyskoleloven (uhl) skal alle utdanningsinstitusjoner ha et system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen (§1-6). Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, NOKUT, har i oppgave å føre tilsyn med institusjonenes systematiske arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene. Tilsynet skal resultere i en vurdering av om kvalitetsarbeidet som helhet er tilfredsstillende. NOKUT godkjente sist UiBs kvalitetssystem i januar 2014. Det skal ikke gå mer enn 8 år mellom hver revisjon.

UiBs kvalitetshandbok danner grunnlaget for universitetets systematiske arbeid med vedlikehold og videreutvikling av kvaliteten i utdanningene. De delområdene, prosessene og tiltakene som er beskrevet i handboka utgjør grunnsteinene i vårt kvalitetssystem. Gjeldende kvalitetshandbok finnes her: http://www.uib.no/filearchive/kvalitetshandboka_2013.pdf.

Kvalitetssikringssystemet gjennomgikk en større revisjon i 2008/2009, blant annet som følge av anbefalinger fra NOKUTS evaluering av kvalitetssystemet i 2007. Daværende utdanningsdekan på Det psykologiske fakultet, Oddrun Samdal, ledet arbeidet. Den siste revisjonen, som hadde et mindre omfang, ble gjennomført i 2013.

Ny gjennomgang av kvalitetssystemet

I 2016 og 2017 er det gjennomført endringer i lov- og rammeverk som gjør at det er behov for å gjennomgå kvalitetssystemet vårt på ny.

I tillegg til justeringer i uhl., er følgende forskrifter endret:

- Kvalitetsforskriften (Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning)
- Tilsynsforskriften (Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning)

Det er en overgangsordning fram til utgangen av 2018, for institusjonene å implementere en del av de nye kravene i forskriften (NOKUT.no).

Andre viktige dokumenter er Stortingsmelding 16 (2016-17) om *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*, og UiBs høringsuttalelse i forbindelse med utformingen av stortingsmeldingen. Meldingen legger viktige premisser for arbeidet med utdanningskvalitet framover. Det er en god sammenheng mellom den nye tilsynsforskriften og kvalitetsområdene som skisseres i meldingen.

I tillegg er UiBs nye handlingsplan *Kvalitet i utdanning*, for 2017-2022, ble vedtatt av Universitetsstyret i juni i år, også viktig å trekke inn i arbeidet med revisjonen.

Hva er nytt?

Nedenfor skisserer vi en rekke elementer som må være på plass i vårt reviderte kvalitetssystem. Det gjelder både grunnlaget for systemet som er omtalt i tilsynsforskriften § 4-1 og som er gjengitt nedenfor, og det gjelder de øvrige momentene som henviser til

forskrifter, stortingsmelding 16 og UiBs handlingsplan for kvalitet i utdanning. Det er også ønskelig at det tas stilling til behov for systemstøtte for lagring og oppfølging av saker.

Vårt reviderte kvalitetssystem må ta høyde for at det er en dreining fra «kvalitetssikring» i form av systemer, mot et fokus på et helhetlig og systematisk «kvalitetsarbeid». NOKUT skal nå føre tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid. NOKUT skal også evaluere for å bedømme kvaliteten i høyere utdanning (kvalitetsforskriften, § 1-5 (2)).

«Kvalitetsarbeid er i merknadene til tilsynsforskriftens § 4-1 (1), definert som: (...) *det arbeid som utføres gjennom et system for kvalitetssikring, jf. universitets- og høyskoleloven §1-6. Kvalitetsarbeidet skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen.*

Videre heter det: *Institusjonenes kvalitetsarbeid skal bidra til at studentene ved de ulike studietilbudene oppnår læringsutbyttet. «vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte» viser til områder institusjonene må være særskilt opptatt av med tanke på å legge til rette for læring. Det er også vestenslig at institusjonen gjennom kvalitetsarbeidet vurderer i hvilken grad studentene faktisk oppnår det intenderte læringsutbyttet.*

Andre momenter:

- Det er en målsetting at institusjonen gjennom kvalitetsarbeidet skal bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter (tilsynsforskriften §4-1 (2)). Hva som menes med «kvalitetskultur», og tiltak og virkemidler som kan bidra til å få dette til, står nærmere omtalt i Stortingsmelding 16, kultur for kvalitet i høyere utdanning.
- Utdanningsinstitusjonenes plikt til å sørge for at oppretting av studietilbud følger kravene for akkreditering av studietilbud i kvalitetsforskriftens kapittel 3 er tydeliggjort (kvalitetsforskriften §3-1 (1)). Tilsynsforskriften kap. 2 har nærmere bestemmelser om dette.
- Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillende oppfyller kravene i kvalitetsforskriften § 3-1 til § 3-4* og kapittel 2 i tilsynsforskriften (tilsynsforskriften § 4-1 (3)).
- Det er konkretisert at studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og –utvikling av studietilbudet (tilsynsforskriften §2-3 (3)).
- Det er tydeliggjort at undervisnings-, lærings-, og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet, og at det skal legges til rette for at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.
- Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte (§ 4-1 (1)).
- Det er mer oppmerksomhet på arbeids- og samfunnslivsrelevans (tilsynsforskriften § 2-1 ((2))

Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet

Kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet går fram av tilsynsforskriftens §4-1, som i sin helhet lyder:

(1) Institusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte.

(2) Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

(3) Institusjonen skal ha ordninger for å systematisk kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillende oppfyller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og

fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift, og eventuelle tilleggskrav fastsatt av institusjonen.*

(4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

(5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

(6) Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

*I §§ 3-1 til 3-3 i kvalitetsforskriften finnes vilkårene akkreditering av henholdsvis studietilbud, mastergradsstudier og doktorgradsstudier. Kapittel 2 i tilsynsforskriften utdyper vilkårene for akkreditering av studietilbud herunder alminnelige forutsetninger (§2-1); krav til studietilbudet (§2-2); og krav til fagmiljøet (§§2-3 og 2-4). Blant de elementene som er gjort tydeligere i den reviderte tilsynsforskriften er at undervisnings-, lærings-, og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet og at det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Andre forhold som må vurderes:

Studiekvalitetsbasen <https://kvalitetsbasen.app.uib.no/> inneholder årsrapporter, emne- og programevalueringer inklusive studentevalueringer, og andre evalueringer. Basen er åpen og alle som ønsker det kan gå inn og se.

Basen er bygget opp som et fil-lagringssystem. Systemet er uten gode muligheter for å kunne se om- og hvordan problemstillinger med oppfølgingsbehov blir fulgt opp. Malene til emneevalueringen legger opp til at det skal orienteres om hva som er gjort siden sist evaluering, men dette blir ikke alltid gjort. Det er heller ikke mulig for å gi tilbakemeldinger gjennom systemet.

Det er derfor ønskelig at arbeidsgruppen tar stilling til om basen er tilstrekkelig for å sikre lagring, tilgjengeliggjøring og oppfølging av saker, eller om, og i tilfellet hvordan den må endres/suppleres

For øvrig er det behov for en generell oppdatering av systemet, og at det som ikke lengre stemmer overens med kvalitetshandboka blir oppdatert. For eksempel har vi ikke lengre «PEK-midler», men andre insentivordninger.

Vurdering

Det er behov for en bredt sammensatt arbeidsgruppe som får i oppgave å revidere UiBs system for systematisk kvalitetsarbeid. Systemet må være i overensstemmelse med tilsynsforskriftens § 4.1, og må dekke inn de momentene som blir trukket fram i saken, dekke opp om de ta høyde for de momentene som er beskrevet i denne saken

Forslag til

vedtak:

Utdanningsutvalget vedtar å sette ned en arbeidsgruppe for å revidere UiBs system for systematisk kvalitetsarbeid. Formålet med revideringen er at kvalitetsarbeidet skal være i overensstemmelse med justert lov og forskrifter og øvrige sentrale og lokale politiske føringer slik de er beskrevet i denne saken.

Forslag til sammensetning av arbeidsgruppen vil bli lagt fram i møtet.

**Sak 43/17 Oppfølging etter internrevisjon
Opptak til PPU**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtakssak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 6. september 2017

ephorte:2017/10879

Bakgrunn

PricewaterhouseCoopers (PwC) har gjennomført en internrevisjon av opptaksordningen ved UiB, rapporten ble ferdigstilt i august 2017. Følgende opptak ble kartlagt og evaluert; masteropptakene (HF, MN og INTGRAD ved SA), praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), Bachelor i utøvende musikk og opptak til poststudier (JURFA).

Revisjonen er utført i perioden mai-juni 2017, som samtaler med nøkkelpersonell ved de aktuelle fakultetene og SA. SA har i tillegg bidratt med tallmateriale.

Fordi PPU-opptaket krever rask oppfølging, blir dette omtalt separat, til slutt i saken.

Oppfølging

Revisjonen har avdekket flere forbedringsområder som gjelder alle opptakene våre; UiB bør etterstrebe mindre sårbarhet, mer transparens, bedre rutiner, god informasjon til søkere og å intensivere arbeidet med å fylle studieplassene våre. SA anbefaler å jobbe med dette i fellesskap og bruke eksisterende forum og nettverk for å samkjøre rutiner og arbeidsformer.

I forslagene til tiltak for oppfølging har SA valgt å fokusere på masteropptakene til UiB, de generelle observasjonene i rapporten trekkes derfor inn her og antas å være aktuelle også for fakultetene som ikke ble kartlagt. Overordnet foreslår SA at tiltakene blir en del av prosessen med å samordne masteropptakene til UiB. Der det er relevant å gjennomføre tiltak tidligere, er dette påpekt.

Kapasitet, kompetanse og sårbarhet knyttet til opptaksprosessen

I rapporten påpekes det at UiB er sårbar for fravær i opptaksperiodene, og det foreslås å enten 1) få på plass en backup-ordning for nøkkelpersonell, på fakultetene eller med SA-beredskap eller 2) gå videre med arbeidet med mer sentraliserte opptak ved UiB der kompetanse er samlet ett sted. Begge tiltakene bør følges opp slik at vi sikrer gode backup-ordninger også frem mot en samordning. SA bistår allerede fakultetene i opptaksperiodene, spesielt er det et behov i perioden mai-juli. I høst vil vi også jobbe med bedre tilrettelegging av opptakene i FS for å minske behovet for manuelle operasjoner og saksbehandling utenfor FS. Målet er å automatisere større deler av saksbehandlingen, noe som også er en forberedelse til et samordnet masteropptak.

Rutinebeskrivelser og maler

I rapporten kommer det frem at det ikke er utarbeidet fullstendige rutinebeskrivelser for opptaksprosessen ved alle fakultetene. Dette bidrar til sårbarhet, og gjør det mer krevende å utvikle opptakene. SA anbefaler at både SA og fakultetene gjennomgår rutinene for opptak (inkludert regelverk), både som et øyeblikkelig tiltak og som et forarbeid for en samordning. Det er en stor fordel om dette arbeidet samkjøres, slik at vi bruker hverandres kompetanse og jobber mot et felles masteropptak. Opptaksforum kan fungere som en arbeids- og diskusjonsgruppe.

SA anbefaler også en samkjøring av mailer for brev og informasjon som skal ut til søkerne, både på nettsidene og i e-poster. Det vil også bli aktuelt å jobbe med dette i forbindelse med en endring av søknadsfristen for EU-søkere til 1. mars.

Tidspunkt for svar på søknad om opptak

I rapporten står det at UiB risikerer å miste studenter fordi andre læresteder kan gi tilbud om studieplass tidligere. Vi foreslår at følgende tiltak bør settes inn for å sikre søkerne tidligere svar, og hindre frafall frem mot studiestart:

- Samkjøring av alle frister i masteropptakene, inkludert en senere frist for EU-søkerne og felles utsending av tilbud.
- Formalisere tidlig søknadsfrist i masteropptakene for søkere som har behov
- Øke bruken av betinget tilbud om opptak der det er hensiktsmessig
- Samkjøre svar dato slik at vi kan gi felles informasjon til alle søkerne våre

Fleksibilitet og transparens

Fakultetene har formidlet behovet for fleksibilitet og faglig skjønn i opptaksprosessene. I rapporten påpekes det at UiB må balansere behovet for fleksibilitet mot likebehandling og transparens. I forbindelse med en samordning, vil SA og fakultetene gå gjennom opptakskravene som ligger til masteropptakene i dag, og samkjøre disse slik at saksbehandlingen blir effektiv og alle kvalifiserte søkere rangeres etter like regler. Det er spesielt viktig med etterprøvbare vedtak for å sikre søkerens klageadgang. Gjennom felles rutiner og ett reglement med felles opptakskrav, sikrer vi likebehandling av søkerne. Spesielle opptakskrav, og eventuelle unntak, vil ivareta faglige hensyn og faglig ulikhet der det er nødvendig.

Opptak av internasjonale søkere

I rapporten foreslås det at UiB bør definere konkrete mål for tallet på innreisende studenter, både på institutts-/fakultets- og programnivå. Måltallene er viktige for at vi skal kunne vurdere om et opptak har vært vellykket. I første omgang ønsker SA å jobbe for å få til kvoter for masteropptakene, slik at vi sikrer riktig overbooking når vi skal ta opp studenter til de samme programmene i flere runder (fristene er ulike for norske og internasjonale søkere).

Overbooking og økonomiske incentiver

På grunnlag av innlevert tallmateriale avdekket revisjonen at mange av våre studieplasser ikke fylles opp til tross for overbooking og andre virkemidler. Følgende tiltak foreslås igangsatt:

- Øke overbookingen der det er mulig å få til – SA kan bidra med tallmateriale og beregninger.
- Se på muligheten for kvoter i masteropptakene, spesielt at det avsettes kvoter til de internasjonale søkerne
- Øke fleksibiliteten mellom studieprogrammene og instituttene siden tallet på kvalifiserte søkere kan variere.
- Følge opp søkere som har takket ja til studieplass for å hindre frafall frem mot studiestart

Markedsføringsaktiviteter

Rapporten inneholder en rekke tiltak for hvordan fakultetene skal kunne profilere studieprogrammene sine bedre – dette blir ikke tatt inn i en oppfølging her, men bør sees i sammenheng med rekrutteringsprosjektet (se UU-sak 42/17).

SA foreslår følgende tiltak i samband med utvikling av masteropptakene: Samle opptaks- og søkerinformasjonen ett sted slik at alle søkere får samme informasjon om opptak, frister etc. Dette må gjøres som en del av en samordning, men arbeidet kan gjerne starte allerede nå og vil uansett være en del av innføringen av ny frist for EU-søkerne.

Frafall, poengproduksjon og rekruttering fra bachelor

Rapporten foreslår en bedre sentral koordinering, rapportering og måling av effekten av tiltak som fakultetene iverksetter. I tillegg bør vi vurdere å knytte større deler av finansieringen til faktiske studenttall heller enn til antall plasser for i større grad å fylle plassene og bidra til likebehandling mellom fakultetene.

I første omgang vil SA jobbe med det planlagte enkeltemneopptaket som vil skille ut en del av de søkerne som kun ønsker å ta enkeltstående emner, og ikke har behov for opptak til et studieprogram.

Oversikt over søkere

Rapporten peker på at en nasjonal samordning vil løse problemet med at vi ikke vet om søkerne også får tilbud ved andre læresteder. Ved å gå gjennom våre egne tidsplaner og samkjøre disse, vil vi både rigge oss for en nasjonal samordning, og samtidig sørge for god og konsistent informasjon til egne søkere og en mulighet for å gi tidligere svar.

Opptak til PPU

UiB har i de siste årene ikke klart å fylle plassen på PPU, og differansen mellom antall studieplasser på PPU og antall studenter som blir tatt opp og møter, er stor. UiB oppfylder dermed heller ikke måltallet for PPU, noe som blant annet er pekt på i tilbakemelding etter etatsstyringsmøtet mellom Kunnskapsdepartementet (KD) og UiB 31.5.2017. En revisjon av dette opptaket var derfor særlig viktig.

PwC har i rapporten sin pekt på flere forbedringspunkter for opptaket til PPU, og en del av disse gjelder rammer og begrensninger. PwC mener det er flere grunner til at det nå både er praktisk og teoretisk uoppnåelig å fylle plassene:

1. Forveksling av tall for studenter og tall for plasser i fagdidaktiske emner
2. For få kvalifiserte søkere, særlig grunnet krav om to fordypningsfag
3. Mulig undervisningskollisjon
4. Mangel på praksisplasser

Med bakgrunn i dette, foreslår de at UiB:

- utarbeider en felles rutine og mal for rapportering og håndtering av plasser og opptak til PPU.
- sentralt justerer ned det samlede kapasitetstallet på PPU.
- gjør en grundig analyse av kapasiteten på praksisplasser.

- inngår avtaler med den enkelte skolen om dimensjonering og bruk av praksisplasser.
- endrer kravet om to fordypningsfag til kun ett.
- vurderer å utvide mandatet til den sentrale klagenemnden til også å omfatte klager på faglige vurderinger, for å sikre likebehandling og intensjonen bak klageretten.

Når det gjelder punktet om å endre kravet om to fordypningsfag til ett, presiserer PwC at et slikt grep vil fjerne utfordringene i punkt 2 og 3 ovenfor. Med krav om ett fag vil altså ikke opptaket begrenses på grunn av studentenes fagkombinasjoner, og studentene vil ikke kunne oppleve kollisjon i undervisningen av de to didaktikkemnene de skal ta hvert semester. Flere andre institusjoner som tilbyr PPU, tillater kun et fordypningsfag.

Av andre forbedringspunkter nevner PwC organisering av opptaket, samt finansiering og økonomiske incentiver. For å unngå ekstra bindeledd i opptaksprosessen, forankre dimensjoneringen av PPU-tilbudet og sikre tilstrekkelig kapasitet og god utnytting av kompetanse til gjennomføring av opptaket, foreslår PwC at UiB vurderer en sentralisering av opptaket.

Med hensyn til finansiering og økonomiske incentiver, peker PwC på at UiB bør gjennomføre en helhetlig analyse av kostnadene knyttet til PPU. En viktig del av analysen vil være å se på hvilke kostnadsreducerende tiltak det er mulig å gjennomføre, samtidig som en opprettholder undervisningskvaliteten på et tilfredsstillende høyt nivå. I tillegg er det viktig å se på konsekvensene knyttet til en reduksjon av antall plasser og tilhørende tilskudd.

Oppfølging – opptak til PPU

Endring av opptakskrav

I tilbakemelding etter etatsstyringsmøtet 31.5.2017 mellom KD og UiB, blir det presisert at UiB må iverksette tiltak, for å nå kandidatmåltallene på PPU. Tilbakemeldingen fra KD er viktig, og gjør det nødvendig å endre kravet om to fordypningsfag for opptak til PPU, til ett, slik PwC foreslår i rapporten sin. Nye opptakskrav må innføres fra og med 2018.

Styringsgruppen for lektorutdanningen drøftet tiltaket i møtet 21.9.2017, sak 19/17. Oppfølging etter internrevisjon av opptak til PPU, og følgende vedtak ble da fattet:

Styringsgruppen anbefaler en endring fra krav om to undervisningsfag til krav om kun ett undervisningsfag for opptak til PPU. Søkere med to undervisningsfag bør prioriteres i opptaket. De ressursmessige konsekvensene av tiltaket må utredes før det iverksettes.

Styringsgruppen mener at søkere med ett fag kun tas opp når det ikke er tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere med to fag, og at søker med to fag må være forpliktet til å følge en tofagsmodell.

En endring i kravet om to fordypningsfag til ett, krever blant annet revisjon av opptaksreglementet og av studieplanen for PPU, inkludert opprettelse av nye emner i fagdidaktikk. I styringsgruppemøtet 21.9.2017 kom det innspill om at det kan utvikles fagdidaktiske fordypningsemner på 7,5 stp., som tilbys søkere med ett fag. Fakultetene må også gjøre nødvendige justeringer med hensyn til personale, fagtilbud i opptaket og undervisningsopplegg.

Dette arbeidet må settes i gang umiddelbart, og utdanningsutvalget bes om å komme med innspill til prosessen. Studieplanarbeidet vil mest sannsynlig måtte gjøres uavhengig av

gjeldende rutiner for revisjoner og derfor også kreve en fremdriftsplan som er uavhengig av disse.

Når det gjelder endringer i opptaksreglementet, er det naturlig at Det psykologiske fakultet har ansvar for det, så lenge opptaket ikke er sentralisert. En vil imidlertid legge inn en føring om at endringen i kravet fra to til ett fordypningsfag også medfører endring i prioriteringen av søkerne, og at søkere med to fag skal prioriteres.

En annen konsekvens av omleggingen av opptakskravene, vil være et økt behov for praksisplasser. Per i dag har UiB for få praksisplasser i ungdomsskolen, og en har derfor gjort en henvendelse til Kunnskapsdepartementet, der det blir bedt om at skoleeier får tydeligere føringer på å ta imot studenter i praksis. Dette vil på sikt kunne avhjelpe mangelen på praksisplasser, men det er i tillegg nødvendig at Det psykologiske fakultet nå utreder kapasiteten på praksisplasser, og inngår avtaler med den enkelte skole om dimensjonering og bruk av praksisplasser. I tillegg er det naturlig at praksismodellen tas opp til vurdering.

Informasjon til studenter

Siden en omlegging av opptakskravene til PPU vil kunne få konsekvenser for kandidatene, må vi tydeliggjøre informasjon som gis til studenter og potensielle søkere. Informasjonen på nettsidene må oppdateres, og de nye opptakskravene må gjøres kjent i organisasjonen, slik at studenter mottar veiledning i henhold til i disse.

Når det gjelder informasjon ut til studenter, peker PwC i rapporten sin på at UiB bør være tydelige på at PPU også er relevant for andre yrker enn læreryrket, da dette kan påvirke opptakstallene.

Rutiner for rapportering og håndtering av opptak

Studieadministrativ avdeling sørger for at det blir utarbeidet en felles rutine og mal for rapportering og håndtering av plasser og opptak, og vurderer nedjustering av det samlede kapasitetstallet.

Når det gjelder beregning av antall plasser, vises det til vedtak i sak 30/16 i utdanningsutvalget 18.5.2016, hvor det fremgår at fakultetene skal legge til grunn at én studieplass på PPU til sammen utgjør 60 studiepoeng, hvorav 30 studiepoeng er knyttet til fagdidaktikk og 30 til pedagogikk.

Sekretariatet for universitetsledelsen må vurdere utvidelse av klagenemndens mandat, for å sikre likebehandling av søkerne.

Sentralisering av opptaket

Studieadministrativ avdeling inkluderer PPU i den pågående prosessen om sentralisering av opptak. En sentralisering av opptaket er viktig for å sikre god forankring av og lik praksis i opptaket, samt korrekt dimensjonering av plasser.

Finansiering

Punktet som gjelder finansiering og økonomiske incentiver går inn som en del av saken om økonomi i lektorutdanningen, som styringsgruppen for lektorutdanningen utreder, jf. sak 7/17 i møtet 12.6.2017.

Forslag til

vedtak

Utdanningsutvalget ber om at forslagene til tiltak i rapporten og anbefalingene til styringsgruppen blir fulgt opp.

15/8/2017/IDF og SAL

Ephorte: 2017/8399

Sak 55/17 Forsinket sensur

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtaks sak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 29. september 2017

ephorte: 2017/8399

Bakgrunn

Før sommeren tok studentrepresentanter opp temaet forsinkelser ved sensur. Temaet har tidligere blitt tatt opp med fakultetene, sist i brev av mars 2016 (ephorte 16/1725).

Som følge av studentklagene, ble det nå i august sendt nytt brev til fakultetene om forsinkelser. I brevet ble fakultetene bedt om å oversende oversikt over omfanget av forsinket sensur. Det ble også bedt om redegjørelse for hvilke tiltak som er eller vil bli iverksatt for at fristene skal overholdes framover. Det ble gitt en frist til 6. september for å redegjøre for dette.

Følgende frister gjelder:

Av Universitets- og høgskoleloven § 3-9 (4) går det fram at sensur skal foreligge innen tre uker, men at Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og fastsette lengre frist i særlige tilfeller. Dette innebærer at de tilfellene der sensur foreligger *etter* tre uker, og Universitetsstyret ikke har gitt utvidet frist, er dette brudd på loven og derfor ikke akseptabelt. I UiBs studieforskrift blir det i tillegg presisert at når helligdager faller på en ukedag, forlenges sensurfristen tilsvarende.

Oppfølging av forsinkelser i sensur i 2016

I etterkant av runden i 2016, er det gjennomført endringer ved fakultetene og sentralt ved Studieadministrativ avdeling (SA). Dels som følge av innspill fra fakultetene og dels som en oppfølging av #org2022, ble det satt i gang tiltak for å gjøre sensurregisteringen mer effektiv. Det ble innført saksbehandling av eksamensprotokollene på ett nivå. Det betyr at det nå er institutt/fakultet som mottar, kontrollerer og skanner sensurprotokoller. I tillegg ble skannede underskrifter på protokollene godkjent. Tiltakene ble innført nå i vår, og innebærer at vi unngår de ekstra dagene det tok for postgang og for at SA skulle kontrollere protokollene, og på å få inn originale underskrifter på protokollene.

En viktig årsak til forsinkelser i sensur i 2016, var at sensorene leverte sensur etter frist. Flere fakulteter så derfor behov for å kommunisere fristene enda tydeligere ut mot sensorene og eksamenskommissjonene.

Forsinkelser våren 2017

JUS: Våren 2017 hadde fakultetet to forsinkede sensurer av i totalt 38. Dette gir en forsinkelsesprosent på 5%. I begge tilfellene var sensuren ferdig innen fristen, men resultatene ble publisert to dager for seint. Fakultetet har nå spisset retningslinjene for fastsetting av publiseringdato for sensur.

PSY har hatt tre forsinkelser våren 2017. Forsinkelsene skyldes sykdom hos sensor, tekniske problemer med eksamensverktøyet som ikke ble løst, og sen registrering av sensuren hos SA.

Fakultetet skriver at de har gode rutiner for å informere studentene om når sensuren er ventet å falle, både ordinært og ved forsinkelser. God og presis informasjon til studentene er viktig for å dempe frustrasjoner knyttet til forsinkelser. De senere årene har fakultetet gjennomført flere tiltak for å motvirke sein sensur, som at scannet versjon av sensurprotokollen blir sendt per epost i tillegg til fysisk, eksterne sensorer fått tilsendt

sensormapper med informasjon om plikter som følger med sensoroppdraget der lovmessigheten til fristen er presisert. Videre er digital eksamen et viktig tiltak, og sensorveiledning følger som norm ved fakultetet. Det pekes også på at viktige tiltak i sentral regi har vært overføring av oppgaver knyttet til vurderingsprotokoller og sensurkunngjøring til fakultetene, tilrettelegging for digital eksamen og digital sensur, og å gi mulighet for digital tilbakeføring av sensur fra Inspira til FS.

SV fakultetet hadde forsinkelser i 16 emner våren 2017. Flertallet av forsinkelsene er knyttet til Institutt for geografi. Dette instituttet har også de forsinkelsene av lengst varighet, hvorav tre er på mellom 21 og 29 dager.

Viktige årsaker til forsinkelsene er problemer med å få protokollen levert fra sensor innen fristen. I tillegg har nye oppgaver og rutiner på eksamensfeltet i enkelte tilfeller bidratt til at sensuren har blitt registrert etter fristen. Fakultetet har økt ressursene på eksamensfeltet for å unngå forsinkelser i arbeidet. Det meldes også videre at enkelte institutter har erfart at digital eksamen har hatt positiv effekt på sensurfristen. Et institutt har økt sensorressursene, noe som har redusert antall emner med forsinkelser.

I høst skal fakultetet gjennomgå alle rutiner på eksamensfeltet for å tilstrebe best practice. Fakultetet registrerer at det er større fokus på sensurfrist blant de administrativt ansatte enn sensorene. De vil derfor jobbe for økt forståelse for at sensurfristen må overholdes blant de vitenskapelige ansatte. Fakultetet vil i tillegg ha tettere oppfølging av instituttene for å forebygge forsinkelser i sensur.

MN har 31 emner med forsinkelser våren 2017. Fakultetet erfarer at store studentkull på enkelte grunnkurs gjør det generelt vanskeligere å overholde frister på grunn av stor belastning på sensorene. I tre av tilfellene skyldes forsinkelsene sykdom hos sensorer, og ett av tilfellene skyldes feil i Inspira. Ellers er begrunnelsene for forsinkelsene i stor grad at sensor er bortreist, permisjon, helg (?), eller at det ikke er registrert noen spesielle begrunnelser.

Fakultetet erfarer at alle instituttene har tiltak for å overholde fristene ved at sensorene blir informert om sensurfrist ved sensurstart, og at de får en ytterligere påminning noen dager før fristen utløper. Ved forsinkelser blir studenter underrettet på e-post og Mitt UiB med informasjon om reell sensurdato. Fakultetet har erfart at digital sensurering har bidratt til at det er lettere å overholde fristene.

HF hadde 73 forsinkelser i sensur våren 2017. Det er mange årsaker til dette: Forsinkelser fra sensurkommisjonene, høye studenttall som medfører svært mange eksamener å rette for sensorene (særlig exphil), vanskelig å få tak i sensorer, instituttene får inn protokollene fra sensorene for sent, protokoll ble ikke ført og forsinkelser som følge av sykdom. Inneklemte helligdager er også en årsak til forsinkelsene. Sensurfristen blir forlenget med det antall helligdager som er i sensurperioden, men de blir ikke forlenget med de eventuelle fridagene som blir tatt mellom den aktuelle helligdagen og helgen. I disse tilfellene vil sensuren være forsinket. Fakultetet har for øvrig inntrykk av at instituttene i stor grad er flinke til å kunngjøre ovenfor studentene når fristen ikke kommer til å bli overholdt.

Andre årsaker til forsinkelsene er at det ved midtsemestereksamener skulle protokollene, i en overgangsfase, leveres til fakultetet for kontroll og publisering av sensur. Det gikk gjerne noen dager etter at protokollene var levert til at karakterene ble kunngjort. Dette medførte enkelte forsinkelser. Utover dette er årsakene som oftest at protokollen av ulike grunner er forsinket fra ekstern sensor. I vår hadde dessuten AHKR på historie usedvanlig store problemer med å skaffe sensorer, og dette er grunnen til mange av forsinkelsene her. En del

av eksamenene er også forsinket som følge av store kull og stor arbeidsbelastning på sensorene.

MED har ikke tallfestet forsinkelsene. Fakultetet melder at tilbakemelding fra instituttene i store trekk er at det er ofte de samme fagmiljøene som er forsinket med sensuren, uten at de kan peke på hva dette konkret skyldes. Sannsynligvis er det etablerte holdninger til sensurarbeidet, og at flere studieprogram har emner fra de samme fagmiljø (her patologi) og arbeidsbelastningen på fagpersoner er stor.

To emner skiller seg ut med utpreget forsinkelse i sensur, som følge av reiser. Dette vil bli fulgt opp nærmere. Ellers melder instituttene at det for enkelte emner kan være problematisk å finne nye sensorer dersom emnene er veldig spesifikke.

Etter runden med forsinkelser i sensur i 2016 ble det satt ned en arbeidsgruppe med representant fra fakultet og hvert institutt, og sammen utarbeidet vi standardskriv til sensorene som alle instituttene skulle bruke. Instituttene etablerte også rutine (der dette ikke allerede var etablert) om å kontakte sensorene med informasjon om eksamen og sensurfrister i god tid før eksamen, og også sette opp klagekommisjon sammen med ordinær eksamenskommisjon for å ha denne klar. I nettverksmøte med instituttene i vår, hadde fakultetet inntrykk av at dette var greie rutiner som hadde virket positivt i forhold til å få tilbake sensur innen gitte frister.

Totalt sett ser fakultetet en klar forbedring av å kunne overholde sensurfristene. Vi tillegger at dette også skyldes at instituttene nå overfører sensur selv, uten å måtte bruke campusbussen for levering av protokoller eller dra til SA selv. Dette forsinket oss ofte tidligere med de dagene det tok i postgangen fra Årstadvollen til sentrum.

KMD har ikke tallfestet forsinkelser våren 2017, men omtaler forsinkelsene som få. Forsinkelsene var oftest forårsaket av tekniske hindringer som gjorde at sensuren ikke ble publisert i tide. Fakultetet ser likevel behov for å gjennomgå rutiner og informasjon som går ut til intern og ekstern sensor slik at det ikke er tvil om rutiner rundt formidling av resultat.

Utøvende eksamener utgjør en stor del av aktiviteten ved fakultetet, og de fleste kommisjonene oppgir resultatet muntlig på eksamensdagen.

Oppsummering

Det store forskjeller i antall emner ved de enkelte fakultetene, og det har innvirkning på antall forsinkelser ved fakultetene.

Fakultetene melder om god effekt av at ansvaret for sensurkontroll og overføring av sensur ble overført fakultetene. Det meldes også om at runden med forsinkelser i sensur som ble gjort i 2016, og de tiltakene som instituttene innførte i forbindelse med denne, har hatt positiv effekt på omfanget av forsinkelser. Oversiktene fra fakultetene viser at omfanget av forsinkelser varierer en del mellom instituttene.

Forsinkelser som følge av sykdom som oppstår få dager før fristen, eller som følge av akutte tekniske problemer kan være vanskelig å unngå. Men disse tilfellene utgjør en liten andel av de forsinkelsene som det er gjort rede for her.

Det kan være særlige utfordringer knyttet til å få tak i nok sensorer til enkelte emner, og at det i enkelte tilfeller er større utfordringer med å få gjennomført sensur når kullene er svært store. Det ser likevel ut til at en vesentlig del av forsinkelser skyldes forsinkelser fra sensorer, både interne og eksterne uten ytterligere begrunnelser. Dette er ikke akseptabelt.

Det er derfor viktig å sette i verk tiltak som kan gi så god effekt at vi unngår forsinkelser i framtiden. For å få til dette kreves ytterligere tiltak enn de som er innført per i dag.

Flere UH-institusjoner har satt i verk en ordning med dagbøter til instituttene for brudd på sensurfrist. NTNU, NMBU og UiT er blant institusjonene som har innført dagbøter. Da NTNU innførte bøteleggingen i 2005 var de oppe i 18 prosent brudd på sensurfristen. To år senere var den nede på 1,5 %. Da UiT innførte dagbøter i 2009 ble tallet på forsinkede sensurer nesten halvert. (Khrono)

I forslag til vedtak legges det opp til at det innføres dagbøter for forsinket sensur.

Forslag til

vedtak

- a. Det er ikke akseptabelt at UH-lovens krav om sensurfrister blir brutt.
- b. Fakultetene bes sette i verk umiddelbare tiltak for å hindre brudd på fristene.
- c. Det skal rapporteres om status i dette arbeidet i god tid før hovedperioden for eksamen starter høsten 2017.
- d. Utdanningsutvalget anbefaler Universitetsstyret å innføre en ordning med dagbøter for forsinket sensur fra og med inneværende semester. Universitetsdirektøren bes om å utforme nærmere regler for ordningen.

Ephorte:2017/10847

Sak 56/17 **Styringsdokument for studentrekruttering**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtaks sak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 29. september 2017

ephorte:2017/10847

Bakgrunn

Med utgangpunkt blant annet i anbefalingene i rapporten fra «Målrettet profilering av universitetets faglige virksomhet» (OU-10) ble det våren 2017 besluttet å legge til rette for et tettere samarbeid om studentrekruttering og kommunikasjon ved UiB, samt å sikre enighet om de prioriteringene som gjøres. Samarbeidet skulle ivareta både strategisk og operativt nivå.

Styringsdokumentet

Modellen for samarbeidet er beskrevet i et styringsdokument som består av et årshjul for planlegging, iverksetting og evaluering av profileringsarbeidet og et styringsverktøy som beskriver roller, ansvar og kommunikasjonskanaler. Styringsdokumentet er utarbeidet av studieadministrasjonen og kommunikasjonsmedarbeidere ved fakultetene og sentralt.

Saken er drøftet i møte i Utdanningsutvalget 06.09 (17/42) og styringsdokumentet er justert i samsvar med utvalgets merknader.

Overordnede prioriteringer for 2018

Styringsdokumentet fremhever at UiB er et breddeuniversitet og hele bredden av studietilbudet skal profileres. Samtidig skal strategisk viktige fagområder profileres spesielt. Klyngene vil kunne brukes til å gjøre aktuelle studieprogrammer attraktive. Prioriterte strategiske områder vil være marin forskning, globale samfunnsutfordringer, og klima og energiomstilling.

Et økt fokus på spesifikke målgrupper er viktig for enkelte fakultet. Kjønnfordeling er en utfordring for flere studieprogrammer. For andre studieprogrammer er søkergruppens homogenitet en utfordring. På overordnet nivå vil UiB i større grad henvende seg til minoritetsspråklige studenter.

I 2018 skal følgende hovedlinjer følges:

- Videreført innsats på rekruttering av norske studenter til grunnstudier
- Økt innsats på rekruttering til masterstudier
- Økt innsats på rekruttering av internasjonale masterstudenter, med særlig fokus på egen-finansierte studenter fra Europa

Disse prioriteringene suppleres med detaljerte tiltaksplaner som utarbeides av Studieadministrativ avdeling, Kommunikasjonsavdelingen og fakultetene.

Styringsdokumentet og forslag til prioriteringer for 2018 følger vedlagt. Det utarbeides også en samling av statistikk og analyser. Denne vil bli ettersendt.

Forslag til

vedtak

Utdanningsutvalget vedtar styringsdokumentet og slutter seg til de overordnede prioriteringene for 2018 med de endringene som måtte fremkomme i møtet.

Styringsdokument for studentrekruttering

Bedre søkertall kan ses på som et resultat av arbeid på lang og kort sikt, som påvirkes av hele universitetets innsats.

Det er blant annet avhengig av kommunikasjonsfeltet når det gjelder omdømmebygging. Kommunikasjonstiltak og medieomtale kan forsterke og bekrefte vår posisjon som relevant samfunnsaktør. Ved å fremheve vår forskning som belyser problemstillinger, formidler oppdagelser og finner løsninger vil vi kunne gjøre oss attraktive for fremtidens forskere.

I tillegg står utvalget og innholdet på UiBs websider, da særlig studieprogrammer, sentralt. Det er det konkrete tilbudet for hva søkerne kan velge mellom, der innholdet påvirker hva søkerne velger å prioritere. Og ved å koble vår portefølje av studieprogrammer til forskningsnytt vil vi kunne øke kunnskapen om utdanningstilbudet vårt. Utover dette er det hvordan vi baker sammen forskning og utdanning under ett som kan gi oss en god bærebjelke: «Hva er du interessert i?» Kan være en god inngangsportale.

Våre studenter skal kunne bekrefte at vi innfrir til forventningene. Opplevelsen og kvaliteten på studentmottak, fasilitetene i forbindelse med læring og vurdering, - og ikke minst kvaliteten på den forskningsbaserte undervisningen er viktig for omdømmet vårt.

Men det krever også at UiB har solide og ambisiøse samarbeid med skoler lokalt, og næringsliv både lokalt og internasjonalt. Alt fra skolebesøk med forskere til Barneuniversitetet og samarbeid med UH-sektoren internasjonalt (innen forskning og utdanning) er med på å skape vårt omdømme som en attraktiv utdanningsinstitusjon. Næringslivet lokalt og nasjonalt erfarer verdien av vår kompetanse gjennom forskningssamarbeid og etablering av praksisplasser for studenter under utdanning, og tilrettelegging for prosjekter i forbindelse med utdanningsløpet.

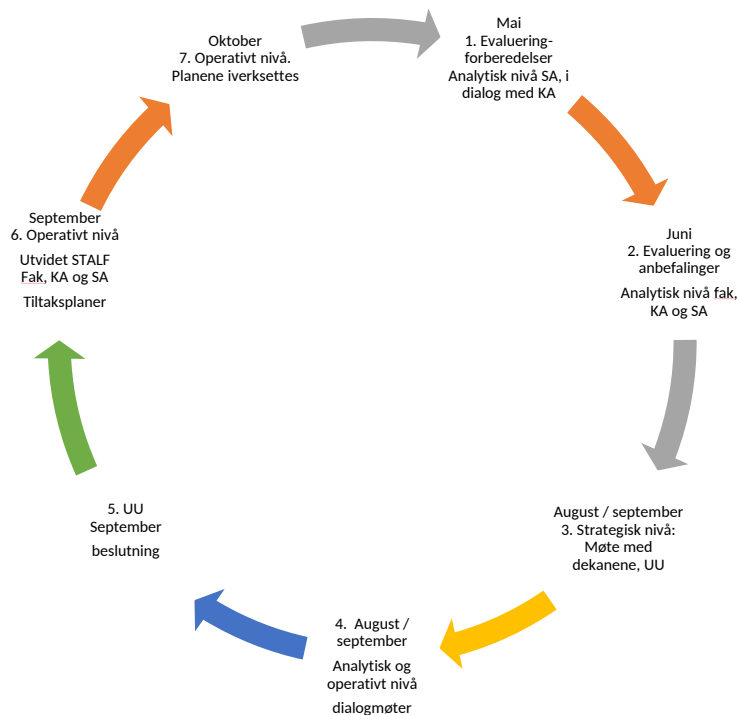
Når vi har alt dette på plass, er det tilslutt markedsføringstiltak som skal gjøre den siste innsatsen for å sørge for at de beste søkerne velger UiB. Ved hjelp av innsikt i søkerne behovene, og universitets målsetninger, skal vi sette inn målrettede tiltak som sørger for at vi oppnår målene vi setter oss.

Dette krever et samarbeid mellom fagmiljø og administrasjonen ved UiB.

De eksterne og interne kanalene og møtepunktene er mange, og det er et stort behov for samkjøring av hvordan vi best mulig kan tilrettelegge for en god helhetlig tilnærming.

Hvordan jobber vi internt bedre for å ivareta dette? Hva skal vi være kjent som? Hva er det som er strategisk viktig i vårt omdømme, som også de som søker utdanning skal assosiere oss med? Hva skal vi prioritere?

Dette styringsverktøyet skal hjelpe UiB på vei til å kontinuerlig, årlig gjennomføre et løp som skal besvare disse spørsmålene. I tillegg skal vi ha tydelige roller for hvem som gjør hva, og tydelige møtepunkter med et klart formål.

Forankring av rekrutteringsstrategi og felles tiltak ved UiB – i et hjul

Hjulet illustrerer rekkefølgen for møtepunkter med tilhørende tema. Formålet er at dette skal se til forankring på rett nivå, til rett tid.

Det er studieadministrativ avdeling (SA) som har ansvar for å organisere og administrere disse møtene, i tett samarbeid med kommunikasjonsavdelingen (KA) og alle fakultetene.

1. Evaluering- forberedelser. Analytisk nivå SA, i dialog med KA

Tema: Evaluering av tiltak. Hva fungerte bra og mindre bra i inneværende rekrutteringssesong på overordnet nivå? Lyktes vi med våre mål?

Når: Mai

Involverte parter: KA og SA

Ansvarlig: SA

2. Evaluering og anbefalinger. Analytisk nivå fak, KA og SA

Tema: Hva fungerte bra og mindre bra i inneværende rekrutteringssesong for fakultetene, i samspill med sentraladministrasjonen? Lyktes vi med våre mål som en enhet? På strategisk, overordnet nivå: Hva tror vi er den beste tilnærmingen for UiB for kommende år? Hvilke avklaringer trenger vi for neste års studentrekruttering?

Når: Juni

Involverte parter: Studiesjefer, informasjonsmedarbeidere og kommunikasjonsrådgivere fra fakultet, og representanter fra KA og SA innen kommunikasjon og rekruttering

Ansvarlig: SA

3. Strategisk nivå: Møte med dekanene og UU

Rapportering av fjorårets rekruttering. Har vi klart å rekruttere i henhold til de overordnede målene? Hva sier analysen fra forrige års rekrutteringssesong sett i et overordnet perspektiv? Skal vi fortsette den strategiske satsingen som før, eller bør den justeres?

Når: August /September

Involverte parter: Dekaner, Utdanningsutvalget

Ansvarlig: SA

4. Analytisk og operativt nivå. Dialogmøter

Fakultetene har egne rekrutteringsbehov: Her må institutt og fagmiljø kobles på forutfor møtene.

Hvilke programmer eller målgrupper er de viktigste å satse på?

Er det andre viklinger som må fremheves?

Behovene presenteres til SA

Når: September

Involverte parter: Fakultet og SA

Ansvarlig: SA

5. Beslutning. UU: Strategi for kommende studentrekruttering Forankring av strategi og konkrete innmeldte behov

Når: September

Involverte parter: Utdanningsutvalget

Ansvarlig: SA

6. Operativt nivå: Utvidet STALF. Fak, KA og SA. Tiltaksplaner.

Etter at årets strategi er bekreftet kan tiltak iverksettes som delmål.

STALF orienteres

Når: September

Involverte parter: KA, SA, Studiesjefer

Ansvarlig: SA

7. Operativt nivå. Planene iverksettes i ordinær drift

Når: Oktober til juni

Involverte parter: SA, KA og fakultetene

Ansvarlig: SA

Se under for møtepunkter, kontaktpunkter, deling av informasjon og evaluering

Rollene ved UiB: Arbeidsfordeling lokalt og sentralt.

Studieadministrativ avdeling i dialog med Kommunikasjonsavdelingen koordinerer UiBs behov for å ivareta en tydelig og enhetlig profil i ulike kanaler utad, og innad. SA og KA sikrer at sentrale rekrutteringstiltak koordineres med fakultetene. Hvert fakultet har egne planer som de selv utarbeider som skal ivareta fakultetets interesser. Disse planene må støtte opp under profilen til UiB.

Fakultet for kunst, musikk og design (KMD) står her i en særstilling med tanke på sin kunstneriske profil. Dette er forankret i ledelsen ved UiB.

Kontaktpunkter: Hvem skal kontaktes for hva

For å forenkle kontakten med sentraladministrasjonen oppretter KA og SA faste kontaktpunkt. I tillegg skal det settes opp faste kontaktpunkt for fakultetene.

På SA vil det være gruppekoordinator for informasjon og rekruttering. På KA vil det være deskleder, via kommunikasjonsrådgiverne på eget fakultet.

Overordnet plan – vår felles satsing

Fakultetene, KA og SA utarbeider en tiltaksplan for markedsføringen, der delmål, utfordringer, tiltak og arbeidsfordeling står beskrevet. SA, KA og fakultetene operasjonaliserer så tiltakene.

Det er et mål at lokale rekrutteringstiltak også gjøres kjent i hele organisasjonen.

Det utarbeides en detaljert ukeplan for den organiske aktiviteten i sosiale medier, medieinnslag, og forsidene på uib.no.

Kunnskap om målgruppen

Det er avgjørende at vi har god kunnskap om målgruppene for å lykkes med markedsføringen. Hvorfor velger søkerne UiB? Hvorfor velger de ikke UiB? Hva er viktig for valg av utdanning? Hva er ikke viktig?

Produksjon av innhold

Innhold produseres av fakultetene selv, og sentralt på KA. I tillegg vil det være behov for hjelp til produksjon av tekst, bilder og video av tilsvarende profesjonelle leverandører.

Monitorering

SA, KA og fakultetene vil i kampanjeperiodene monitorere hvordan vi ligger an til å nå de ulike delmålene våre, og kontinuerlig gjøre justeringer for at flest mulig av målene oppnås.

Deling av informasjon: Produksjon og analyser

Alle som jobber med studentrekruttering har tilgang til et område på server der felles dokumenter gjøres tilgjengelig. Dette inkluderer deling av tiltaksplan: En felles, og konkret plan med delmål.

Verktøyet One Note skal benyttes for deling av dokumentasjon og muligheter for å komme med innspill underveis. Årshjulet for studentrekrutteringen publiseres på ansattssidene.

Deling av kompetanse

Alle som jobber med studentrekruttering og kommunikasjon er interessert i å dele kompetanse, og videreutvikle denne sammen. Her kan vi bruke både interne og eksterne aktører. SA skal derfor legge til rette for interne kurs, minimum en gang i hvert semester, i samarbeid med KA.

Evaluering

For at vi skal kunne måle og evaluere tiltakene, må vi på forhånd sette opp realistiske og målbare målsettinger. På den måten kan vi både underveis og i etterkant gjøre evalueringer.

I den digitale markedsføringen er det avgjørende at vi til enhver tid reagerer på responsen vi får fra brukerne. Endringer må gjøres kontinuerlig gjennom hele prosessen i henhold til de målene som er satt på operativt nivå. I etterkant kan evaluering av delmålene samlet indikere hvor vi har lyktes, og ikke lyktes.

Satsingsområder for studentrekruttering i 2018

Som breddeuniversitet skal vi fortsatt profilere hele bredden av studietilbud. Samtidig skal vi profilere de sidene av UiB som er strategisk viktige for oss.

En anbefaling kan være å vurdere to parallelle løp. Vi kan ha den ordinære breddeinlæringsingen i tillegg til å være mer spisset i budskapet på satsingsområdene for de ambisiøse søkerne – der vi er dyktige og anerkjente.

Prioriterte strategiske satsingsområder

I rekrutteringsarbeidet vil det være viktig å vise frem de prioriterte strategiske satsingsområdene, marin forskning, globale samfunnsutfordringer og klima og energiomstilling.

Klynger

Vi skal ikke rekruttere til klyngene som en egen studentrekrutteringsprofil, men de kan være et hjelpemiddel/virkemiddel der man fremhever fordelene ved de programmene.

Klyngene kobler studenter og forskere tettere på næringslivet. For eksempel ved å studere ved Media City Bergen får man tilgang til praksis og mulig fremtidig arbeidsgiver.

(Spesifikke behov)

Målgruppefokus

- Kjønnfordeling er et tema for flere fakulteter, da oftest med utgangspunkt at flere menn bør rekrutteres: For 2018 har Det psykologiske fakultet og Det medisinske fakultet behov for å rekruttere flere menn til profesjonsstudiene.
- Uavhengig av kjønn: Det juridiske fakultet ser behovet for en tydeligere innsats for å rekruttere flere søkere fra hele Norge, som ikke kommer fra Oslo.
- På overordnet nivå skal UiB i større grad henvende seg til flere minoritetsspråklige studenter i den kommende perioden.

Målgrupperelevans

Arbeidslivsrelevans skal fremheves og visualiseres i studieprogrammer, og ellers i formidlingen på nett og i andre kanaler.

Programfokus

Det humanistiske fakultet er opptatt av å ivareta bredden i rekrutteringen til sine programmer. Det psykologiske fakultet fremhever behov for å fremheve PPU

I 2018 skal følgende iverksettes i bredden

- Rekruttering av norske laveregradsstudenter, fortsetter som før
- Rekruttering til masterutdanningene, i større grad
- Rekruttering av internasjonale studenter med særlig fokus på egenfinansierte masterstudenter fra Europa, i større grad enn før

Kanaler og synliggjøring i 2017/2018

Digital markedsføring

Digital markedsføring vil være grunnstammen i rekrutteringsarbeidet, uavhengig av om det er snakk om grunnstudium, norsk master eller internasjonal master.

Etter omleggingen til større satsing på digital markedsføring har søkingen til grunnstudium og internasjonal master økt. 2017 har vært et år der vi har lært mye, og vi er nå i en god posisjon for å ta ytterligere steg. Særlig viktig blir det å gjøre grep for å øke rekrutteringen til norsk master.

I de digitale flatene opplever vi en sterk konkurranse om søkerne fra aktører vi ikke konkurrerte med for bare et par år siden. Mange av de nye høyskolene viser seg som dyktige digitalt, og er nå i posisjon til å ta ytterligere markedsandeler fra de etablerte universitetene.

Våre nettsider: Uib.no

Webstatistikken viser at det er på utdanningsområdet (uib.no/utdanning og uib.no/en/education) og studieprogramsidene (uib.no/studieprogram og tilsvarende på engelsk) det er størst potensiale for å nå målgruppene våre. Det er her søkerne finner den viktigste informasjonen om studieprogrammene og livet rundt studiene. Det er viktig at vi sammen avklarer hvilken funksjon disse sidene skal ha, opp mot fakultetenes egne nettsider.

Det er avgjørende at disse nettsidene svarer på de forventingene søkerne har. Det er også viktig at nettsidene har høy synlighet i søkemotorer, da det i all hovedsak er gjennom søkemotorer målgruppen finner informasjon om studier.

Endringene som må gjøres på nettsidene er både tekniske og språklige. Sammen må vi avgjøre hvilke grep som skal gjøres for å tilfredsstille søkerens behov i tillegg til å øke synligheten i søkemotorer.

Det er dessuten et mål at vi klarer å gjøre arbeidet med rekrutteringstekstene enklere for hele organisasjonen. Vi vil ha behov for å hente inn ekstern kompetanse i dette arbeidet.

Sosiale medier

På sosiale medier fortsetter vi med hyppig annonsering. Sosiale medier vil være viktigste annonseringskanalen, og kan vi nå benytte effektive metoder for å nå de riktige søkerne. For eksempel kan vi nå studenter som har vist interesse for et enkelt studieprogram med spesialtilpassede annonser (for eksempel videoer) om dette studieprogrammet.

Kanaler i 2018 vil i stor grad være Facebook.

Skolebesøk

Satsingen på å nå elever tidligere i løpet, og på å forbedre kontakten med skolene fortsetter. Det skal satses videre på skolebesøk mot yngre målgrupper, faget utdanningsvalg, barneuniversitet, og Åpen dag. Studieadministrativ avdeling besørger per i dag tilrettelegging av innhold på skolesidene: Det er bestemt at Utdanning i Bergen skal overta koordineringsansvaret 2018

Innhold for skolebesøktilbudet ivaretas av fagmiljøene ved fakultetene.

Medieomtale

Å få journalister til å dekke små og store historier, opplevelser, og lanseringer kan generere interesse til våre studier og bidra til økt søkertall. Kommunikasjonsrådgiverne både sentralt og på fakultetene har en viktig rolle. I tiltakene som skal igangsettes vil bli dette bli ivaretatt.

Ephorte:2017/12026

Sak 57/17 Internasjonalisering ved UiB

Notat fra Studieadministrativ avdeling på basis av innspill fra
Studentparlamentet

Drøftingssak

Notat

Til: Universitetets Utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 29. september 2017

ephorte:2017/12026

Bakgrunn

Studentparlamentet har tatt et initiativ til oppfølging av aktiviteter i handlingsplan for internasjonalisering, handlingsplan for kvalitet i utdanning og vedtak i universitetsstyret. Arbeidsutvalget har satt disse sakene opp i arbeidsprogrammet sitt for perioden 2017-2018:

1. Etablering av et opt-out prøveprosjekt. Det er ønskelig å få til en prøveordning med opt-out på et fakultet ved lav grad av utveksling blant studentene, og gjerne på et av språkfagene ved Det humanistiske fakultet.
2. Undervisere skal aktivt oppfordre studenter til å dra på utveksling
3. Fakultetsplan for å øke andelen engelskspråklige emner

Forankring av sakene ved UiB

Etablering av en forsøksordning der studenter som ikke velger delstudium i utlandet, aktivt må melde seg av et slikt studium og i stedet ta et engelskspråklig emne ved UiB er nedfelt i Handlingsplan for kvalitet i utdanning 2017-2022 og vedtatt av universitetsstyret (sak 59/17).

I følge Handlingsplan for internasjonalisering 2016-2022 skal alle studieprogram øke andelen utreisende studenter fra 2015-nivå. Minst 40% av studentene som avlegger en grad ved UiB skal ha hatt et utvekslingsopphold i utlandet som en del av gradsutdanningen. Faglig ledelse ved fakultetene skal aktivt oppfordre studentene til å dra på utveksling. Videre er tilbud om engelskspråklige emner/emnepakker, der det er faglig hensiktsmessig, blant hovedaktivitetene i handlingsplanen.

På bakgrunn av saken bes utvalget drøfte følgende spørsmål:

- Hvordan kan et opt-out prosjekt gjennomføres?
- Hvilke tiltak kan settes i verk for at undervisere skal oppfordre studenter til å dra på utveksling?
- Hvordan kan andelen av engelskspråklige emner ved fakultetene økes, og hvilke muligheter gir det til universitetet med tanke på å være en global institusjon?

Saken legges fram for Utdanningsutvalget til drøfting.

Sak 58/17 **Utdanningsutvalgets og
Læringsmiljøutvalgets oppgaver-
Grenseoppgang og samarbeid**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssak

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieadministrativ avdeling

Møte: 29. september 2017

Ephorte:2017/12020

Bakgrunn

Etter initiativ fra Læringsmiljøutvalget (LMU) vedtok universitetsstyret i august 2017 [endringer](#) i reglene for LMU. Den viktigste endringen var en definisjon av «læringsmiljø», med fem dimensjoner:

- Universell utforming
- Fysisk læringsmiljø
- Psykososialt læringsmiljø
- Organisatorisk læringsmiljø
- Pedagogisk og digitalt læringsmiljø

De tre første punktene, og et stykke på vei også det fjerde, ligger i kjernen av LMUs oppgaver slik de har vært siden utvalget ble opprettet. Det siste representerer derimot en utvidelse av LMUs virkeområde. Det er her det blir tydelig at LMUs og UUs områder i økende grad overlapper. Dette har vi sett tydelige tegn til også tidligere, men nå er det formalisert, og det er dette som er hovedtema i saken her. Saken bygger ellers på dagens situasjon. Dersom det skulle komme endringer i lov, forskrift eller på annen måte, må det håndteres når det kommer.

Nærmere om LMUs og UUs mandat

LMU er et lovpålagt organ, jf. uhl. §4-3, som har overskriften «Læringsmiljø». Den legger det overordnede ansvaret for et godt læringsmiljø til styret, samtidig som det påbys å opprette et læringsmiljøutvalg. Det overordnede begrepet «læringsmiljø» er ikke nærmere definert, og de nærmere reglene er mest konkrete når det gjelder bygninger og fysisk infrastruktur. Det heter likevel at både «det fysiske og det psykiske arbeidsmiljø» for studentene skal være «fullt forsvarlig».

UUs oppgaver er fastsatt av styret, og har i dag disse hovedpunktene:

- Studie- og programutvikling; koordinering av kvalitetsarbeid
- Ivareta helhetlig læringsmiljø, i samarbeid og dialog med LMU
- Studentrekruttering og studieinformasjon
- Internasjonalisering
- Fordele midler til utdanningsstrategiske tiltak

Som det går fram av dette, har styret lagt til grunn at læringsmiljø er mer enn det som tidligere har vært nevnt i LMU-reglene, og at LMU alene ikke kan ha ansvar for helheten i læringsmiljøet. Derfor må det være dialog og samarbeid mellom de to organene.

Kort om utviklingen av begrepet læringsmiljø

En viktig grunn til at LMU ønsket en så vid definisjon av læringsmiljøet, er utviklingen på nasjonalt plan. Universell,

I [Kvalitetsmeldingen](#) er læringsmiljø i vid forstand omtalt i kap. 2.5. – 2.7., på side 38 – 43. Departementet går der blant annet inn på psykisk helse, sosial integrering, funksjonell og

estetisk bygningsutforming, digitalisering, universell utforming, samskipnadenes velferdsarbeid og tilsyn med læringsmiljøet. I UiBs innspill til meldingen er læringsmiljø også vektlagt, herunder det digitale miljøet.

[Universell](#) er et nasjonalt tiltak som har til oppgave å være en nasjonal pådriver for inkluderende læringsmiljø og universell utforming, og ikke minst være en ressurs for LMU-ene. Universell gjør periodiske [LMU-kartlegginger](#), og i den siste som er publisert (2014-2015) er læringsmiljøtiltakene ved institusjonene delt opp i de fem kategoriene som er nevnt i innledningen.

Også NSO bruker en slik inndeling, jf. dokumentet «[Rapport](#) om læringsmiljøutvalgene». I rapporten er det pekt på – og kritisert – at LMU-ene ved de norske institusjonene i liten grad arbeider med pedagogisk og digitalt læringsmiljø.

Lokalt synes det å ha vært en gradvis endring i LMUs fokus, ved at psykososiale og andre aspekter ved læringsmiljøet har fått økende oppmerksomhet over tid. Dette gjelder også pedagogisk og digitalt miljø, men LMU har ikke hatt noen klart uttalt rolle her. Det synes også å være en tendens til at LMUs og Utdanningsutvalgets oppgaver i større grad enn tidligere overlapper med hverandre, selv om innfallsvinklene kan være ulike.

Videre ser vi i de halvårlige rapportene fra fakultetene til LMU om klager på læringsmiljøet, en økning i klager som gjelder pedagogiske eller organisatoriske forhold, og til dels også digitalt miljø. Vi antar dette kan skyldes at studentene ser på også slike aspekter av sitt miljø som en del av det helhetlige læringsmiljøet.

Noen typetilfeller av saker som overlapper mellom LMU og UU

Ser vi på saklistene for UU i 2017, er det en del saker som berører også LMUs område. Noen saker, så som innføring av Si Fra-systemet og det som gjelder fadderuken, har vært behandlet begge steder. Dette er godt i tråd med prinsippet om dialog og samarbeid. Noen andre typer som LMUs område, men mindre direkte, kan være det systematiske utdanningskvalitetsarbeidet, saker som gjelder bygninger og infrastruktur, innføring og utnyttning av digitale læringsverktøy, eller spørsmål om egenbetaling.

Vurdering

Som nevnt er endringen i LMU-reglene nokså fersk, selv om det et stykke på vei også er en formalisering av en utvikling som reelt har vært i gang en tid. Formålet er en mer helhetlig oppfølging av forhold som berører læringsmiljøet. Det synes ikke å være behov for noen radikale endringer i verken UUs eller LMUs arbeidsform. Enkle tiltak som kan bidra til mer informasjonsutveksling mellom utvalgene, og sterkere integrering av læringsmiljøtenkning i UUs virksomhet, er viktigst nå. Noen aktuelle tiltak kan være:

- Både UU og LMU får rutinemessig orientering om virksomheten i det andre utvalget
- Når saklistene settes opp, vurderes det rutinemessig om også det andre utvalget bør få saken til seg, som særskilt sak, resymé eller orientering på annen måte
- I alle UU-saker bør det vurderes om og hvordan saken berører ulike sider ved læringsmiljøet
- Når LMU behandler saker som medfører kostnader, skal Studieadministrativ avdeling alltid vurdere om saken også skal fram for UU

Alt dette gjøres i dag, men kan gjøres mer systematisk. For øvrig må arbeidsdelingen mellom UU og LMU «gå seg til».

Vedlagt er reglene for Læringsmiljøutvalget. Mandatet for Utdanningsutvalget legges fram i møtet.

Saken legges fram til *orientering*.

05.09.17 PEH

VEDLEGG: Regler for Læringsmiljøutvalget, slik de lyder etter endringene i august 2017

§ 1 Mandat

1. Læringsmiljøutvalget (LMU) ved Universitetet i Bergen sorterer direkte under Universitetsstyret og skal bidra til at læringsmiljøet for studentene blir tilrettelagt på best mulig måte, jf. bestemmelsene om læringsmiljø i lov om universiteter og høyskoler § 4-3.
2. Med læringsmiljø forstås
 - Universell utforming
 - Fysisk læringsmiljø
 - Psykososialt læringsmiljø
 - Organisatorisk læringsmiljø
 - Pedagogisk og digitalt læringsmiljø

I tillegg omfattes alle andre forhold som angår studentenes sikkerhet, samt de samlede fysiske, psykiske, sosiale og velferdsmessige forhold som ligger innenfor institusjonens kontrollsfære. Læringsmiljøutvalget skal se til at den enkeltes studiesituasjon blir tilrettelagt på best mulig måte. LMU skal holdes orientert om og selv kunne ta initiativ til innsamling av relevante data som angår studentenes sikkerhet, samt de samlede fysiske, psykiske, sosiale og velferdsmessige forhold som ligger innenfor institusjonens kontrollsfære, for på denne måten å se til at den enkeltes studiesituasjon blir tilrettelagt på best mulig måte. Det skal legges vekt på at LMU blir informert tidlig i pågående prosesser, og avdelingene og fakultetene skal aktivt søke LMUs syn og medvirkning. LMU kan også selv ta initiativ til innsamling av relevante data som angår læringsmiljøet, i tillegg til at de enkelte deler av virksomheten, enkeltstudenter, ansatte og Studentsamskipnaden i Bergen kan be om å få tatt slike saker opp i LMU.

3. LMU skal i henhold til lovens § 4-3 holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet, og LMU kan gi uttalelser om slike forhold til styret. Fagmiljøene har plikt til å innrapportere eventuelle klager på læringsmiljøet til fakultetet, og fakultetene skal hvert semester sende en kortfattet rapport til LMU om slike klager. LMU skal likeså gjøres kjent med eventuelle pålegg og enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer med hensyn til institusjonens læringsmiljø.
4. For å oppfylle målsetningene i punkt 2 og 3, skal LMU utarbeide et formålstjenlig rapporteringssystem som sikrer jevnlig rapportering fra alle instanser og aktører ved institusjonen som utfører arbeid som er av betydning for det helhetlige læringsmiljøet. Rapporteringen skal danne grunnlag for en systematisering av LMUs arbeid som kan inngå i UiBs kvalitetssikringssystem.
5. LMU skal ha et spesielt ansvar for studenter med funksjonsnedsettelse og universell utforming ved UiB.
6. LMU skal årlig rapportere om sitt arbeid til Universitetsstyret. I rapporten kan det inngå en handlingsplan som viser utvalgets forslag til tiltak for bedring av læringsmiljøet ved institusjonen.

LMU kan, ut i fra den myndighet og ressurser som Universitetsstyret delegerer til utvalget, selv iverksette tiltak i handlingsplanen.

7. LMU skal være høringsinstans i saker som angår det helhetlige læringsmiljøet ved institusjonen. De aktuelle avdelinger skal legge til rette for at slike høringer kan finne sted.

8. For å sikre et fullt forsvarlig læringsmiljø ved Universitetet i Bergen, skal LMU ha en løpende dialog med Universitetets utdanningsutvalg, og eventuelle spørsmål om overlappende ansvar for enkeltsaker avgjøres av de to utvalgene i fellesskap.

§ 2. Utvalgets oppnevning og sammensetning

Læringsmiljøutvalget oppnevnes for fire år av gangen, likevel slik at studentrepresentantene oppnevnes for ett år (studieår). Utvalget har følgende sammensetning:

- Viserektor for utdanning
- Avdelingsdirektør, Studieadministrativ avdeling
- Avdelingsdirektør, EIA
- Avdelingsdirektør, ITA
- 1 dekan
- 1 ansatt med kompetanse på studenter med funksjonsnedsettelse sine rettigheter og behov for tilrettelegging ved UiB
- 6 studenter

Utvalget oppnevnes av rektor. Det skal oppnevnes personlige varamedlemmer.

Studentrepresentantene og deres varamedlemmer oppnevnes etter innstilling fra Studentparlamentet.

Utvalget velger etter lovens § 4-3 hvert år leder vekselvis blant de tilsattes og studentenes representanter. Studentsamskipnaden i Bergen, Universitetsbiblioteket, IT-avdelingen og Personal- og organisasjonsavdelingen har fast observatørstatus i utvalget. Utvalget kan selv oppnevne andre faste observatører til utvalget, og kan kalle inn observatører til enkeltsaker.

§ 3. Administrasjon

Studieadministrativ avdeling er sekretariat for utvalget, og skal, etter samråd med utvalgets leder, forberede og gi tilråding i de saker som legges fram for utvalget.

Ephorte:2017/12025

Sak 59/17 Melding om opptaket

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssak

Notat

Til: Utdanningsutvalget
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 29. september 2017

ePhorte:2017/12025

Bakgrunn

Rammene for opptaket til grunnstudier, toårige masterstudier og særskilte lokale opptak ved UiB 2017/2018 ble fastsatt i sak 159/16 i universitetsstyret.

I forbindelse med overdragelsen av Kunst- og designhøgskolen i Bergens (KHiB) virksomhet til UiB, så innebærer det at antallet studieplasser som skulle fordeles også økte. Rammene på disse studiene er vedtatt i Fakultetsstyret, og er tatt inn i oversiktene under og kommentert.

Fakultetene er ansvarlige for opptak, med unntak av opptak til grunnstudier. Her er myndighet og ansvar for saksbehandlingen delegert til Studieadministrativ avdeling (SA).

Alle møttall for høsten 2017 rapporteres til DBH 15. oktober, og er foreløpige fram til dette.

NOM-opptaket

Universitetsstyret vedtok en samlet ramme på 3930 studieplasser for studieprogrammene som ble utlyst i Samordna opptak. Utover dette fikk UiB bevilget studieplasser i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Fordelingen av disse nye plassene var som følger:

Totalt	43
Informasjonsvitenskap, bachelor	10
Datateknologi	10
Datavitenskap	5
Medie- og interaksjonsdesign	5
Datasikkerhet	5
Havteknologi	4
Medisinsk teknologi	4

Tabell 1: Nye studieplasser, grunnstudier UiB (2017)

Nytt i 2017 var at det ble gjennomført dialogmøter med fakultetene, hvor formålet var å sikre en grundig diskusjon rundt forhold knyttet til dimensjonering og opptaksrammer, samt å sikre at opptaksrammen ble nådd. Det var et fokus på å ta hensyn til frafall i første semester, og at antallet studenter som møter til andre semester er høyt nok til å nå måltallene.

Ved søknadsfristens utløp 15. april hadde UiB 10452 førsteprioritetssøkere, og dette steg til 10493 fram mot omprioriteringsfristen 1. juli. Til sammenligning hadde UiB 8918 førsteprioritetssøkere i 2015, og 9775 i 2016.

Totalt 8347 tilbud ble sendt ut i hovedopptaket i 2017. Det har i etterkant blitt supplert med tilbud til noen søkere etter ønske fra fakultetene. I første rekke gjelder dette studier ved Det medisinske fakultet og Det psykologiske fakultet.

Basert på fem års historikk for førstesemesterfrfall, så stipuleres det at rundt 4200 studenter fortsatt vil være studenter ved UiB i vårsemesteret 2018.

Fakultet	Studieplasser		Førsteprioritets-søkere		Tilbud		Ja-svar		Møtt		Stipulert møtt 2018 Vår ⁴
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	
HF	1002	976	1555	1749	2096	2440	1301	1414	1094	1195	1023
JUS	380	380	1592	1705	695	702	533	529	466	471	456
MN	759	772	1264	1418	1345	1385	953	959	840	841	744
MED	303	303	1096	1295	602	538	408	367	361	336	322
PSYK	535	535	2340	2031	1065	1143	633	691	565	621	550
SV	972	981	1928	2164	2321	2352	1365	1400	1215	1228	1067
KMD		26		88		52		34		30	30
Totalt	3951	3973	9775	10450	8124	8612	5193	5394	4541	4722	4192

Tabell 2: Tall på opptak til grunnstudier, Samordna opptak

Opptak til toårige masterprogram

Med unntak av KMD har mastergradsopptakene ved UiB felles søknadsfrist 15. april. Noen av fakultetene har også et mindre våropptak med søknadsfrist 1. november.

Det totale antallet plasser i mastergradsopptaket var 1183, hvorav 1126 ble vedtatt av Universitetsstyret. I tillegg kommer 57 studieplasser på masterprogrammene til KHiB (nå KMD).

Fakultet	Studieplasser		Førsteprioritets-søkere		Tilbud		Jasvar		Møtt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
HF	255	243	427	387	280	271	196	164	184	146
JUS	30	30	173	155	30	30	30	30	30	30
MN	307	314	950	1007	423	430	259	260	229	229
MED	134	110	316	282	164	157	97	80	82	66
PSYK	147	147	643	648	299	182	171	169	145	146
SV	270	270	739	772	392	382	216	199	196	186
KMD		69 ⁵		427		104		80		73
Totalt	1143	1183	3248	3678	1588	1556	969	982	866	862

Tabell 3: Tall for opptak til toårige masterprogram

Det er også et eget masteropptak rettet mot internasjonale søkere med søknadsfrist 1. desember. Dette opptaket har ingen egen opptaksramme.

Ingen av KHiBs masterprogram i kunst og design deltok i dette opptaket i 2017. Dette betyr også at alle internasjonale søkere til disse programmene inngår i opptakstallene for det ordinære masteropptaket til KMD.

⁴ Stipulert møttall på bakgrunn av fakultetsvis førstesemesterfrfall 2012-2016. Sammenlignbare tall for våren 2017, legges fram i møtet.

⁵ Universitetsstyret vedtok en opptaksramme på 255 studieplasser for Det humanistiske fakultet. 12 av disse plassene var på Master i utøvende musikk og komposisjon, som nå er underlagt Fakultet for kunst, musikk og design. I tillegg ble opptaksrammen for masterstudiene i kunst (29 studieplasser) og design (28 studieplasser) videreført ved virksomhetsoverdragelsen av KHiB til UiB. Totalt utgjør dette 69 studieplasser.

Fakultet	Førsteprioritetssøkere		Tilbud		Ja-svar		Møtt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
HF	118	184	6	11	4	6	3	4
MN	475	907	50	55	17	23	12	15
MED	220	456	17	50	7	35	5	20
PSYK	92	223	23	25	11	16	7	12
SV	249	479	16	66	8	35	7	15
KMD		15		2		1		1
Totalt	1154	2264	112	209	47	116	34	67

Tabell 4: Tall for opptak til toårige masterprogram (internasjonale søkere/INTGRAD)

PPU-opptaket

UiB har fire ulike opptak til praktisk-pedagogisk utdanning. I tillegg til de ordinære opptakene til PPU heltid og deltid som foretas ved Det psykologiske fakultet, så har KMD to egne opptak: Et ved Griegakademiet for PPU musikk og et rettet mot PPU for kunstnere og designere.

Fakultet	Studieplasser		Førsteprioritets-søkere		Tilbud		Ja-svar		Møtt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
PS			1040	799	329	301	207	161	177	133
PPU	290	290	883	674	272	258	168	141	146	116
PPU-DELTID ⁶			157	125	57	43	39	20	31	17
KMD			41	104	19	37	15	30	14	26
PPU Musikk	10	14	41	32	19	18	15	15	14	12
PPU Kunst og design		17		72		19		15		14
Totalt	300	321	1081	903	348	338	222	191	191	159

Tabell 5: Tall for opptak til PPU-utdanninger

Andre lokale opptak

UiB tar i tillegg opp studenter i andre lokale opptak. Noen av disse er dimensjonert med egne opptaksrammer, mens andre ikke inngår i rammen.

Utøvende kunst

KMD er det eneste fakultetet som tar opp studenter til grunnstudier utenfor Samordna opptak.

Opptaksrammen for bachelorprogrammet i utøvende musikk eller komposisjon ble gitt av Universitetsstyret, mens rammene for bachelorprogrammene i kunst og design er en videreføring av måltallene KHiB satte i 2016.

Studieprogram	Studieplasser 2017	Førsteprioritets-søkere 2017	Tilbud 2017	Jasvar 2017	Møtt 2017
---------------	--------------------	------------------------------	-------------	-------------	-----------

⁶ PPU og PPU-deltid har en samlet opptaksramme på 290 studenter

Bachelor kunst	45	349	55	45	44
Bachelor romdesign	13	90	16	15	13
Bachelor visuell kommunikasjon	22	105	29	22	22
Bachelorprogram i utøvende musikk eller komposisjon	25	264	52	28	27
Totalt	105	808	152	110	106

Tabell 6: Tall for opptak til grunnstudier innen kunst, musikk og design

Poststudierett

Seks fakultet tilbyr poststudierett til studenter som nylig har fullført grad ved fakultetet. Dette er en studierett som gis for en begrenset periode, og lar studenter avlegge emner etter at de har fullført en grad. Dette er studier som ikke inngår i fakultetenes opptaksramme.

Fakultet	Førsteprioritetssøkere		Tilbud		Jasvar		Møtt	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
HF	53	74	37	48	37	47	34	41
JUS	77	76	72	74	72	74	69	67
MN	242	211	211	187	196	178	187	165
MED	29	33	21	34	21	34	19	32
PSYK	28	43	25	36	19	32	18	29
SV	99	143	71	115	71	115	63	101
Totalt	528	580	437	494	416	480	390	435

Tabell 7: Tall for opptak til poststudier

Hospitanter

Hospitanter er eksterne studenter tatt opp til enkeltemner ved UiB. Bruken av dette er ulik på fakultetene, men Det juridiske fakultet har flest. Her benyttes studieretten til å la studenter ta valgmenyer på mastergradsnivå. Dette er også studier som går utenfor opptaksrammen.

Fakultet	2016	2017
Det humanistiske fakultet	8	6
Det juridiske fakultet	152	131
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	40	47
Det medisinske fakultet	12	2
Det psykologiske fakultet	15	5
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	20	12
Totalt	247	203

Tabell 8: Tall for opptak av hospitanter

Saken legges fram for orientering